

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Vbi conueniatur qui cer. lo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96119](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96119)

dum naturam actionis proposite, hoc non pot fieri, sed equitas...

Vbi in rem actio exerceri debeat. Rub. XIX.

LEX I.

- 1 Venditor si vult emptorem defendere, an possit iudicium suscipere inuito actore.
2 Venditor potest suscipere iudicium, vt simplex defensor, non tamen animo nouandi.
4 Per compromissum quod fit in arbitratorem, non fit mutatio iurisdictionis.
6 Qui de necessitate alium defendit, potest ex sua persona exceptiones et beneficia deducere.

In rem actio. Actio in rem datur contra possidentem, et ex persona actoris non fit mutatio iudicis. h. d. ista. no. l. i. C. h. ot. ter. ibi in fin. nec enim iurisdictionis, et. Ad illud q. i. d. i. cam. Circa hanc loquitur gl. quid si venditor vult defendere emptorem, et pro eo suscipere iudicium inuito actore, an pot. Et dicitur tamen hic qd sic, tamen in foro emptoris non ipsius venditoris, vt l. venditor. ff. de iudi. facit de per. here. l. sed et si. item, si rem in fin. verum dicit tamen in hoc est dubium, si inuito actore pot. suscipere iudicium animo nouandi, vt sic emptor vltimus non teneat. Glo. videtur tenere qd sic in l. liberto. s. h. de ne. ge. et male dicit, secundum Modernos hic, per l. i. mandato. s. i. ff. mand. Doct. tangunt hic. Ego plene dixi in l. solutione. ff. de solutioni. Taque ergo simplex defensor pot. suscipere iudicium, non tamen animo nouandi. h. d. hic videtur casus illius q. qua disputauit, dicit statuti cause que vertunt inter consanguineos, copromittatur in arbitratorem. Et dicitur ego iud. ad defendendum illi, cui vendideram, et defensione suscepta petij cam copromitti, tanq. vertente inter consanguineos, et alias conuinctos, queritur an possim, q. non debeat copromitti vt casus hic, et in l. venditor. ff. de iudicis. Contrarium determinauit per hanc ratione, q. per copromissum, qd fit in arbitratore, no fit mutatio iudicis, vel iurisdictionis, imo prima causa decidit coram iudice. Cum enim arbitramenti sit quedam transactio, vt in auth. si vero cogit. s. de iud. s. ibi dicitur, et in corpore, vt disse. ind. s. i. et ibi gl. quando peto copromitti, idem est dicere, qd peto q. transigamus secundum arbitrium talis, et sic non est mutatio iurisdictionis, sed est quoddam beneficium copertens partibus, per hoc hec lex nihil facit ad propositum. Amen ad determinationem huius questionis ille, qui de necessitate defendit alium pot. defensionem, excep. et beneficia, ex sua persona in iudicium deducere, vt l. idemq. s. genera. ff. ma. da. et ibi ter. et glo. l. procurator: ad exhiben. s. i. et ibi dicitur rem ratam habere, ergo iste poterit ex sua persona istam defensionem in iudicium deducere, et.

ADDITIONES.

- * CLAVD. DE SEISS. C. Nouandi. Ad de Bar. cons. c. c. r. in c. i. p. agit contra l. iolum. lib. j.
8 ALEX. C. Casus illius q. Aude que dixi post Bar. in l. facere post se. ff. soluto matrimo.

LEX II.

- 1 Possidens alieno nomine potest dominum in iudicio nominare.
2 Reuersus quando agit de proprietate, quando aliquis fuit in possessione suorum bonorum.
3 Denunciatio facta domino, quando habeat vim quasi litis contestationis.
7 Possidens civiliter, nominans dominum in iudicio, potest contumari rei vindicatione.
8 Nominare dominum in iudicio, potest possidens rem mobilem, et numer. r. i.
9 Nominatio an possit fieri in iuribus incorporalibus.
10 Nominatio an habeat locum in iudicio possessorio.

- 11 Conuictus in actione mista, vt puta in petitione hereditatis, quando possit dominum in iudicio nominare.
13 Conuictus actione personalis, an possit dominum in iudicio nominare.
14 Nominatio debet fieri ante licem contestatam.
15 Nominatio in iudicio, an debeat probare se possidere nomine alieno.
16 Si possidens nomine alieno conuenitur, si non nominet dominum in iudicio an teneat processum.
17 Sententia lata contra colonum, vel alium, alieno nomine possidentem, an noceat domino.
18 Per iudicem denunciandum est domino.
19 Domino comparere datur nouus libellus.
20 Homians debet possessionem in nominatum transferre.

Inquis alterius. Ista est singularis lex, et non est alibi in corpore...

- 1 Inquis iuris civilis. Reuerter dicit, Alieno nomine potest conueniri potest dominum in iudicio nominare, et si sunt dante inducie ad denunciandum domino, et habet vim quasi testationis quo ad interrumpendum prescriptionem et reuersus dominus de possessione non auditur. h. d. dicitur hic q. reuersus auditur de proprietate tantum. Contra imo de possessione, vt l. si quis emptoris, s. de i. de prescrip. r. r. an sol. Quandoq. missio in possessione fit ante licem contestationem, et tunc auditur de possessione, et proprietate, vt contraria. Quandoq. missio in possessione fit post licem contestatam, quasi et tunc non auditur de possessione, sed de proprietate, vt casus hic. Quandoq. missio in possessione fit post distinctam sententiam, et tunc no auditur, nec de proprietate, nec de possessione, vt propterand. s. finant. reus. s. de iud. s. quomodo, et q. iud. l. contestationem. s. ibi videbitis. Quero, unde inducatur ista quasi contestatio, de qua fit hic metio. Ter. dicit q. hec denunciatio facta domino habet vim quasi contestationis. Ad q. intelligendum adnerere videtur tibi in l. de lit. cont. istud q. dicitur de ista litis contestatione cui vult, procedit quasi ad exemplum prescrip. copozalis, vt videtur. Et dicitur vult denunciare domino pro quo hic sum, q. nisi mihi ius currerit intra tantum tempus, ego cedam tibi qui facis exercitum contra me. Istud est quasi quoddam prelium, ita hic, iste tunc rem alio non nomine, nominans dominum in iudicio expectat ab eo subdantiam, quo veniente litigatur, eo non veniente ce dit. Et sic ex hac l. dicitur possidens alieno nomine quedam exceptio dechnatio, vt non cogatur subire iudicium, si eius dñs veniat, ipse litigabit, et contra eum dabitur libellus, vt ibi actoris intentiones exprimit si vero non veniat ipse erit citadus, et constituetur in contumacia, vt ibi dicitur, et legitimum citare curabit, et sic iste possidens non inquitur vltimus, et in hoc differt ista denunciatio, que hic fit, ab ea, que ponitur in aut. qua in prouincia. s. vbi de cri. agi oportet, et denunciatio fit, vt conuentus possit instrui de defensionibus suis, nec vt per hoc a iudicio liberetur, vt videtur ibi. Quero, dicitur hic q. quis alieno nomine possidens, de quo loquitur ista lex. Dicitur quidam de eo qui non habet ius in re, vt comodarius, colonus, inquilinus, item in eo qui habet ius in re, vt feudarius, emphyteuta, et similia, et hoc propter generalitatem huius legis. Alii dicunt contra, n. illi, qui non habent ius in re, possident nomine suo, non nomine alieno, ideo dñm non nominat in iudicio, ista opinio communitur tenetur. Et mihi videt q. debemus sic dicere. Qui iste, qui habet ius in re, queritur solum respectu possessionis, vt q. emphyteuta et queritur et alio dicere se portore emphyteutam esse, tunc vera fit optio q. no possit dñm in iudicio nominare, q. et no p. n. d. c. t. Si vero conuenitur respectu dñi directi, et sic respectu iuris, q. et apud alii, debet nominare dñm in iudicio, et liberabitur a iudicio respectu illius dñi, quatenus illud iudicium no repugnat iuri ipsius emphyteute. Potest enim dicere emphyteuta, non curo quis sit dominus directo, nec hoc volo defendere, sed dico me esse emphyteutam, sed quatenus ius, vel petitio actoris repugnet iuri ipsius emphyteute haberet emphyteuta necesse se defendere, nec possit dñm nominare, quantum ad declinandu iudicium, sed bene possit eum nominare, vt possit ab eo de suis defensionibus informari, vt videtur in authentica, qua in prouincia. Circa hoc quero, potest nominare in iudicio dominum, qui possidet civiliter tantum, an tamen civiliter possidens possit conueniri rei vindicatione. Quod ponitur hic in gl. i. tenet sic, ff. de rei ved. super rub. in l. p. d. p. s. i. s. qui precario. ff. de acqui. pos. s. ibi plene dicitur. Et est textus in l. i. ff. de usufru. Procedo viterius, dicitur hic, q. nomine possidens rem immobilem, Quero, quid si possideat rem mobilem. Et dicit quod non potest dominum nominare in iudicio respectu huius, sed res debet deponi si est persona suspecta, vt l. i. de iustor. s. h. qui fatidare cogantur. Sed hodie potest dominum nominare, per aut. qua in prouincia, ita dicit gl. Et te aut. illa in l. i. facta q. ibi loquitur de nominatione, que fit, vt possit instrui de defensione cause, non autem ad declinandu iudicium. Imo, extra vt ibi dicitur non contestata et conuenitur frequenter, circa si tenet idem iudicium quod p.

Handwritten marginal notes on the right side of the page, including references to other legal texts and commentary.